

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 196
van **CHRIS JANSSENS**
datum: 10 februari 2021

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Subsidiereglementen en samenwerkingsovereenkomsten - Nederlands-clausule

Het Vlaamse regeerakkoord bepaalt het volgende: "In subsidiereglementen en samenwerkingsovereenkomsten van de Vlaamse overheid met derden wordt een Nederlands-clausule opgenomen (actief gebruik van het Nederlands, minstens in communicatie naar het publiek). De Vlaamse overheid zorgt er voor dat ook lokale besturen deze clausule toepassen."

Op 4 augustus 2020 vroeg ik minister Somers naar een stand van zaken betreffende deze Nederlands-clausule. Hij antwoordde toen dat "het invoeren van een Nederlands-clausule in subsidiereglementen en samenwerkingsovereenkomsten niet uitsluitend tot zijn bevoegdheid behoort" en dat "ook andere collega-ministers hierin hun verantwoordelijkheid zullen opnemen".

Minister Somers liet ook weten: "Momenteel wordt onderzocht wat de juridische mogelijkheden met betrekking tot deze clausule zijn en hoe ik deze alvast in mijn eigen overeenkomsten en reglementen kan opnemen. Ik zal mijn collega-ministers informeren over de uitkomsten en hen aansporen gelijkaardige initiatieven te nemen."

1. Kan de minister medelen in hoeverre hij ter zake zijn verantwoordelijkheden al heeft opgenomen? Met andere woorden: kan de minister medelen welke initiatieven hij al heeft genomen om deze clausule op te laten nemen in subsidiereglementen en samenwerkingsovereenkomsten met derden?

Indien de minister nog geen initiatieven heeft genomen, waarom niet en welke initiatieven zal hij nemen om ervoor te zorgen dat deze clausule consequent wordt opgenomen in subsidiereglementen en samenwerkingsovereenkomsten? Welke concrete invulling geeft de minister overigens aan deze clausule inzake het gebruik van het Nederlands?

2. In welke controle en sancties wil de minister voorzien om te garanderen dat subsidieontvangers en andere derden consequent het Nederlands gebruiken?
3. In welke timing voorziet de minister om volledige uitvoering te geven aan deze passage van het regeerakkoord?
4. Ontving de minister al de beloofde informatie van minister Somers over de uitkomsten van onderzoek naar de juridische mogelijkheden met betrekking tot deze Nederlands-clausule en een aansporing om initiatieven ter zake te nemen? Zo ja, hoe luiden deze informatie en deze aansporing?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Jan Jambon (196), Hilde Crevits (469), Ben Weyts (446), Zuhair Demir (599), Wouter Beke (400), Matthias Diependaele (308), Lydia Peeters (734) en Benjamin Dalle (95).

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 196 van 10 februari 2021

van **CHRIS JANSSENS**

Behoudens voor de ministers en bevoegdheden die hierna zijn vermeld, zijn er hiervoor nog geen initiatieven genomen. De resultaten van het onderzoek dat minister Somers laat uitvoeren worden afgewacht. Ik verwijs daarvoor naar het antwoord van minister Somers op uw vraag nr. 175 van 10 februari 2021 over hetzelfde onderwerp. De verdere timing is daarvan uiteraard afhankelijk.

Jan Jambon (ondersteuning Vlaamse Regering)

In het subsidiereglement voor *'beleidsdomein overschrijdende projecten en evenementen die de uitstraling van Vlaanderen bevorderen'* is een z.g. Nederlands-clausule opgenomen. Daarin is bepaald dat het project of evenement in het Nederlands moet aangekondigd worden en dat alle communicatie in het Nederlands moet gevoerd worden. Het Nederlands moet ook gebruikt worden tijdens het verloop van het project of evenement.

Bij de afrekening van de subsidiedossiers wordt nagekeken of aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Wanneer dat niet het geval is zal dit aanleiding geven tot een vermindering van de subsidie.

Jan Jambon (cultuur)

In het decreet houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk van 7 juli 2017 bepalen de artikelen 8, 47 en 47/3 de ontvankelijkheidsvoorwaarden voor de subsidieaanvragen voor respectievelijk de werkingssubsidies, projectsubsidies en de subsidies voor het steunpunt. Hier is telkenmale in opgenomen dat de subsidieaanvraag in het Nederlands dient te gebeuren.

Artikel 48, §1 2° van het decreet bepaalt dat voor de structurele werkingssubsidies het voortgangsrapport in het Nederlands moet worden opgesteld. Artikel 48, §1 3° bepaalt dat alle nuttige en noodzakelijke gegevens over de werking dienen te worden verstrekt in het Nederlands. Artikel 48, §1 4° bepaalt dat alle verantwoordelijken moeten beschikken over een actieve kennis van het Nederlands. Artikel 48, §2 1° bepaalt dat voor de projectsubsidies na afloop een financieel en inhoudelijk verslag wordt ingediend in het Nederlands. Artikel 48, §2 2° bepaalt dat alle verantwoordelijken beschikken over actieve kennis van het Nederlands. Artikel 49 bepaalt dat de sociaal-culturele organisatie alle gegevens in het Nederlands ter beschikking stelt die voor het toezicht noodzakelijk zijn.

In de beleidsperiode 2016-2020 is er geen enkele subsidieaanvraag, voortgangsrapport of financieel rapport dat in een andere taal werd opgesteld dan het Nederlands. Bij de evaluatie- en beoordelingsronde 2018-2020 werd bij geen enkele organisatie vastgesteld dat de verantwoordelijken niet over een actieve kennis van het Nederlands beschikken.

In het decreet houdende een circusbeleid van 1 maart 2019 bepaalt artikel 8 de ontvankelijkheidsvoorwaarden voor alle subsidieaanvragen die ingediend kunnen worden op het Circusdecreet (structurele subsidiëring en projectsubsiëring). Ontvankelijkheidsvoorwaarde 4° bepaalt dat elk aanvraagdossier opgesteld moet worden in het Nederlands.

Het decreet van 22 december 2000 betreffende de amateurkunsten bevat geen verwijzingen naar het gebruik van het Nederlands, het gaat dan ook om het oudste decreet van alle cultuurdecreten. Er is momenteel echter een traject lopende om een nieuw amateurkunstenbeleid uit te tekenen, met daarbij horend ook een nieuw decreet. In het nieuwe Amateurkunstendecreet wordt de clausule m.b.t. het gebruik van het Nederlands uiteraard opgenomen conform andere decreten. De projectregelgeving amateurkunsten, geregeld via het uitvoeringsbesluit en gewijzigd in 2018, bevat wel bepalingen omtrent het gebruik van het Nederlands. In artikel 11 van het uitvoeringsbesluit worden de ontvankelijkheidsvoorwaarden bepaald voor alle subsidieaanvragen voor projecten. De vijfde ontvankelijkheidsvoorwaarde bepaalt dat het projectdossier in het Nederlands moet opgesteld zijn.

Hilde Crevits (landbouw)

In artikel 17/1, derde lid, van het ministerieel besluit van 26 november 2007 betreffende de toekenning van subsidies voor naschoolse opleidingsinitiatieven in de landbouwsector, ingevoegd bij ministerieel besluit van 28 april 2020 is bepaald dat de lessen die via afstandslernen worden aangeboden in het Nederlands moeten aangeboden worden.

Ben Weyts (sport)

In het decreet van 6 juli 2012 houdende het stimuleren en subsidiëren van een lokaal sportbeleid is bepaald dat de subsidies die door de toepassing van dit decreet worden uitgekeerd, uitsluitend kunnen aangewend worden voor de ondersteuning of organisatie van Nederlandstalige sportinitiatieven. Onder Nederlandstalige sportinitiatieven wordt verstaan initiatieven van instellingen die hun zetel en werking hebben in het Nederlandse taalgebied of initiatieven van instellingen die hun zetel en werking hebben in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en die wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd als uitsluitend behorend tot de Vlaamse Gemeenschap. De instellingen moeten het Nederlands gebruiken bij hun werking en organisatie. De gegevens en documenten van die instellingen moeten in het Nederlands aanwezig zijn op de zetel.

In de samenwerkingsovereenkomst met vzw De Rand is opgenomen dat de vzw "de Rand" het Nederlandstalige karakter van de sportinitiatieven en van de sportverenigingen die gesubsidieerd worden bewaakt, dit alles met respect voor de taalwetgeving in de randgemeenten.

Ben Weyts (Vlaamse Rand)

In het subsidiereglement voor de impulssubsidies Vlaamse Rand is de volgende z.g. Nederlands-clausule opgenomen : *"Het Nederlands is de voertaal van het project en wordt, indien mogelijk gepromoot via aantoonbare acties. Alle communicatie gebeurt in het Nederlands. Organiseert u een meertalige activiteit, dan staat het Nederlands voorop."*

Bij de afrekening van de subsidiedossiers wordt nagekeken of aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Wanneer dat niet het geval is zal dit aanleiding geven tot een vermindering van de subsidie (toepassing van artikel 76 BVCO).

Zuhal Demir (omgeving)

In het subsidiereglement [proeftuinen droogte](#) is opgenomen dat de initiatiefnemer van een project in het kader van de gesubsidieerde proeftuinen droogte informatie en materiaal aanlevert als input voor het overkoepelende communicatie- en participatietraject. Dat traject verloopt in het Nederlands. Alle goedgekeurde projecten communiceren in het Nederlands.

Wouter Beke (welzijn, volksgezondheid, gezin en armoedebestrijding)

Wat betreft het Agentschap Opgroeien Regie zijn er tal van decreten met bepalingen rond het gebruik van de Nederlandse taal.

Het oprichtingsdecreet van 30 april 2004 houdende de oprichting van het agentschap Opgroeien regie (voorheen Kind en Gezin) bevat volgende bepaling:

Hoofdstuk IX. Taalregeling

Art. 24 *Opdat een voorziening erkend of gesubsidieerd kan worden, moet het personeel in dienst van de voorziening, dat instaat voor de communicatie met de overheid of voor de dienstverlening, inclusief de contacten met kinderen en gezinnen, een geattesteerde kennis van het Nederlands hebben.*

Die kennis blijkt uit het studiebewijs van het genoten onderwijs.

Als de persoon, vermeld in het eerste lid, geen studiebewijs kan voorleggen, zal zijn kennis van het Nederlands worden bewezen op een wijze die door de Vlaamse Regering wordt bepaald.

De bepaling, vermeld in het eerste lid, is niet van toepassing op kinderopvang, vermeld in het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters.

Art. 25 *Van de bepalingen van artikel 24 kan worden afgeweken voor de personen van opgerichte, erkende of gesubsidieerde voorzieningen met of die ten dienste staan van allochtone kinderen en gezinnen. De afwijkingen worden op voorstel van het agentschap toegestaan door de Vlaamse regering.*

Voor wat betreft kinderopvang bepaalt het decreet van 20/04/2012 houdende de organisatie van kinderopvang baby's en peuters:

HOOFDSTUK 3. Subsidiëring

Art.7 *De organisator met een vergunning voor gezinsopvang of een vergunning voor groepsopvang kan een basissubsidie ontvangen van Kind en Gezin.*

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de basissubsidie, waaronder minstens de voorwaarden voor de actieve taalkennis van het Nederlands voor de kinderbegeleiders [zie arrest 97/2014 van het Grondwettelijk Hof van 30 juni 2014].

Het Vergunningsbesluit (kinderopvang) van 22/11/2013 bepaalt daarbij:

Art. 40 ...

§ 2. De organisator heeft de volgende documenten over de verantwoordelijke :

...

3° een attest van actieve kennis van het Nederlands, waaruit blijkt dat het behaalde taalvaardigheidsniveau voor luisteren en gesprekken voeren het ERK-niveau B2 is, en voor lezen en schrijven het ERK-niveau B1 is, dat door de minister wordt vastgesteld, die bepaalt wie de uitreikende instanties zijn;

Art. 43 ...

§ 3. De organisator heeft voor minstens één kinderbegeleider een attest van actieve kennis van het Nederlands dat door de minister wordt vastgesteld, die bepaalt wie de uitreikende instanties zijn, waaruit blijkt dat het behaalde taalvaardigheidsniveau voor luisteren en gesprekken voeren het ERK-niveau B1 is, en voor lezen en schrijven het ERK-niveau A2 is.

Voor wat betreft de buitenschoolse opvang bepaalt het decreet van 03/05/2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten:

Art. 9. *Het lokaal samenwerkingsverband heeft de volgende opdrachten:*

1° het niet-bindend adviseren, op vrijwillige basis, van het lokaal bestuur bij de opdrachten, vermeld in artikel 4, en uitvoeren van de meerjarenplanning, vermeld in artikel 4, eerste lid, 1°;

2° het ontwikkelen van gezamenlijke operationele doelstellingen en het coördineren van operationele acties binnen de beschikbare middelen, vermeld in artikel 4, eerste lid, 2°.

Het lokaal samenwerkingsverband realiseert de opdrachten, vermeld in het eerste lid, in samenspraak met andere actoren die relevant zijn voor buitenschoolse activiteiten.

Het lokaal samenwerkingsverband stimuleert het gebruik van het Nederlands als verbindende taal.

Wat de consultatiebureaus betreft bepaalt het besluit van de Vlaamse Regering van 12/10/2018 houdende de erkenning en de subsidiëring van consultatiebureaus en de erkenning van consultatiebureauartsen:

Titel 3 Consultatiebureauartsen

Hoofdstuk 1. Erkenning

Afdeling 2. Erkenningsvoorwaarden

Art. 67. *Als de arts zijn geattesteerde kennis van het Nederlands niet door middel van een studiebewijs van het genoten onderwijs kan aantonen, overeenkomstig artikel 24 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin, dient hij zijn kennis van het Nederlands te bewijzen door het voorleggen van een attest van actieve kennis van het Nederlands waaruit blijkt dat het behaalde taalvaardigheidsniveau voor luisteren en gesprekken voeren en voor het lezen en schrijven het ERK-niveau C1 is.*

Voor wat Jeugdhulp betreft bepaalt het besluit van de Vlaamse Regering van 5/4/2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor voorzieningen in de jeugdhulp:

HOOFDSTUK 2. Erkenningsvoorwaarden

Afdeling 1. Algemene erkenningsvoorwaarden

Art. 11 ...

Om erkend te worden en te blijven, moet een voorziening aan al de volgende algemene erkenningsvoorwaarden voldoen:

...

20° het personeel in dienst van de voorziening moet voldoen aan de voorwaarde van artikel 24 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie. Deze bepaling

is niet van toepassing op voorzieningen of afdelingen van voorzieningen die uitsluitend minderjarigen met een migratieachtergrond opnemen of begeleiden.

Matthias Diependaele (onroerend erfgoed)

Ik nam nog geen initiatieven om deze clausule te laten opnemen in de samenwerkingsovereenkomsten die vanuit Onroerend Erfgoed worden afgesloten. Alle communicatie vanuit de gesubsidieerde instanties verloopt vandaag in het Nederlands. Ik vraag de administratie dit bij toekomstige samenwerkingsovereenkomsten te formaliseren met de opname van een clausule in de samenwerkingsovereenkomsten die zij afsluiten. Zij zullen de opvolging hiervan dan opnemen bij het jaarlijks inhoudelijk toezicht van de werking van de gesubsidieerde entiteiten.

Ik vraag mijn administratie om dit op te volgen in het kader van het jaarlijks toezicht, maar ik voorzie geen specifieke sancties hier rond in de samenwerkingsovereenkomsten.

Bij de vernieuwing van een bestaande samenwerkingsovereenkomst of bij de opmaak van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst, zal de administratie deze clausule telkens opnemen.

Benjamin Dalle (Brussel)

In het subsidiereglement voor de Subsidielijn Polsslag Brussel - Projecten voor Brussel is de volgende z.g. Nederlands-clausule opgenomen: *"De projecten worden in het Nederlands aangekondigd en de communicatie gebeurt in het Nederlands. Het Nederlands wordt ook gebruikt tijdens het verloop van het project. Bij initiatieven waar verschillende talen worden gehanteerd, bekleedt het Nederlands een minstens evenwaardige positie."*

Gelet op de specifieke rol van vzw Vlaams-Brusselse Media werd voor het eerst en expliciet meertaligheid als middel en ter versterking van het Nederlands afgebakend. Artikel 8,3° van de overeenkomst stelt: *"... De VBM gebruikt het Nederlands als standaardtaal en stelt een correct Nederlands taalgebruik in de verschillende mediakanalen centraal."*